

Sistemul Hasselblad

Conf. Ing. **Sylviu Comănescu, HonEFIAP**

Sistemul Hasselblad este o autoritate în lumea formatului mediu. Este construit în jurul formatului ideal 6×6 cm, un format de 4 ori mai mare, decât 24×36 cm. Formatul 6×6 cm satisface exigențele elevate în materie de calitate tehnică a imaginii.

Bazele sistemului sînt cele patru aparate 500 C/M, 500 EL/M, SWC/M și 2000 FC, în jurul cărora se găsesc mai mult de 300 elemente diferite, care permit un mare număr de combinații. Hasselblad permite fotografului să rezolve majoritatea problemelor cu care se găsește confruntat. Dezvoltarea sistemului este dominată de noțiunea interschimbabilității totale. Libera alegere a distanței focale a obiectivului (de la 30 la 500 mm, inclusiv obiectivul Zoom 140-280 mm). Liberă alegere fără precedent a obturatorului, cu 2000 FC, fotograful poate alege între un obturator central sau un obturator cu perdele. Liberă alegere se extinde la geomuriile de vizare și la vizoarele, care se pot schimba într-o clipă.

Magaziile interschimbabile dă libera alegere a formatului - 6×6 cm, $4,5 \times 6$ cm, 4×4 cm - și a numărului de imagini de la 1 la 200.

Hasselblad este un sistem fotografic nu numai bine dezvoltat, dar încă în continuă dezvoltare.

500 C/M

Hasselblad-ul 500 C/M este aparatul de bază al sistemului. Modelul standard este echipat cu: un obiectiv Zeiss Planar $1:2,8 f = 80$ mm, o magazie A 12 pentru imagini format 6×6 cm, un vizor reflex și un buton de transportul filmului, toate interschimbabile.

Aparatul este prevăzut cu un sistem indicator de prevenirea dublelor expuneri involuntare, cu un contor de imagini, cu un buton de declanșare rapidă și cu un sabot de fixare rapidă pe stativ.

Fotografu lucrează manual cu aparatul 500 C/M. Prin construcția sa în întregime mecanică, este unicul în stare să garanteze o funcționare sigură, chiar în condiții grele de lucru.

500 EL/M

Hasselblad-ul 500 EL/M este aparatul automat al sistemului. După fiecare expunere, asigură automat transportul filmului și armarea obturatorului; astfel imaginea în vizor redevine vizibilă după o fracțiune de secundă. Dă o mare libertate de creație foto-

grafului, căci îi permite a se consacra în întregime subiectului său. Aparatul 500 EL/M permite a se efectua fotografieri rapide în rafale, de exemplu în cadență de 70 imagini pe minut. Motorul permite acționarea mai multor accesorii interesante, în mod special realizate pentru aparatul 500 EL/M. Astfel, aparatul 500 EL/M poate fi declanșat de la distanță prin cablu sau prin telecomandă radio. Poate fi declanșat la intervale de timp programate dinainte prin intermediul unui intervalometru.

2000 FC

Hasselblad-ul 2000 FC a fost construit pentru completarea celorlalte aparate ale sistemului. El constituie totodată o evoluție firească și o nouă ramură a sistemului. Este prevăzut cu un obturator cu perdele comandate electronic cu timpi de expunere mergînd de la 1 secundă pînă la $1/2000$ secunde. Este de asemenea posibil a alege timpi de expunere intermediară între valorile standard. Aparatul 2000 FC completează sistemul, căci în mod practic toate elementele sistemului pot fi combinate cu el. Poate fi utilizat cu toate obiectivele cu obturator central.

Aparatul Hasselblad 2000 FC face ca sistemul să evolueze grație noilor accesorii realizate pentru el.

SWC/M

Hasselblad-ul SWC/M se distinge de celelalte aparate ale sistemului prin obiectivul său montat fix pe carcasa aparatului. Construcția este astfel realizată, încît să nu compromită calitățile obiectivului. Obiectivul Zeiss Biogon $1:4,5 f = 38$ mm cu unghiul de câmp pe diagonală de 90° și pe orizontală de 72° , prezintă așa puține distorsiuni, încît poate fi utilizat și pentru reproducere. Aparatul este echipat cu un sistem cu vizare directă și cu o nivelă cu bulă.

Ca toate celelalte aparate ale sistemului, Hasselblad-ul SWC/M poate fi utilizat cu magaziile interschimbabile.

Obiective

Sistemul Hasselblad cuprinde două serii de obiective, unul pentru aparatele 500 C/M, 500 EL/M și 2000 FC, altul pentru singurul 2000 FC. Toate obiectivele primei serii de tip C, au un obturator central încorporat. O nouă serie de obiective fără obturator central, de tipul F, a fost realizat pentru aparatul 2000 FC.

Cele două serii rezultă dintr-o strînsă colaborare între Hasselblad și Carl Zeiss. Numai obiectivele Varioagon provin de la J. Schneider.

Obiectivele acestor doi fabricanți de seamă se caracterizează printr-o calitate optică și o precizie mecanică extremă. Această precizie este îndeosebi remarcată la schimbarea obiectivelor, prin ușurința și exactitatea fixării lor. Aceasta se evidențiază de asemenea în reglările deschiderii diafragmei și a timpilor de expunere ca și la punerea la punct. Calitatea optică asigură imaginilor o mare claritate și un mare contrast. Aproape toate obiectivele au tratament anti reflex cu straturi multiple.

Toate obiectivele sînt corectate toate obiectivele au tratament anticromatic pentru a permite o redare echilibrată a culorilor, astfel ca să se poată schimba obiectivele în timpul fotografiierii aceluiași subiect.

Obiectivele de tipul F, introduse pe piață începînd din 1977, sînt prevăzute cu ultimele perfecționări, de exemplu un grup de lentile mobile. Neavînd limitările datorate obturatorului central, au, de exemplu, distanțe minimale mai scurte de punere la punct și sînt mai luminoase în unele cazuri; obiectivele de tip C cu obturator central încorporat au desigur alte avantaje. Toate obiectivele permit folosirea lămpilor fulger electronic, timpii de expunere putînd fi reglați între 1 secundă și $1/500$ secunde - un rafinament excepțional în lumea fotografiei. Alte avantaje: indicarea profunzimii cîmpului și auto-declanșatorul.

Magazii

În timpurile noastre, interschimbabilitatea obiectivelor a devenit o evidență; aceea a magaziiilor, din contră, rămîne o raritate. Magaziile sînt un punct important în interschimbabilitatea practic completă a sistemului Hasselblad. Se alege magazia - se alege formatul. Se schimbă magazia printr-o întorsătură și se trece de la formatul 6×6 cm la $4,5 \times 6$ cm, un format economic, care dă 16 imagini pe rolfilme 120. Se trece la fel de repede la formatul 4×4 cm. Acest super-format mic permite a se obține diapozitive pentru proiector 24×36 mm și face deci să beneficieze formatul 24×36 mm de calitatea Hasselblad. Grație diferitelor magazii, se poate lua 1, 12, 16, 24, 70 sau 200 imagini, după caz. Magaziile pentru film Polaroid permit un con-

trol riguros și imediat al imaginii și sînt deci o garanție reală pentru imagine.

Noutăți

Un nou vizor cu prismă cu expometru încorporat, acoperă domeniul 2-19; a fost realizat pentru aparatele Hasselblad 500 C/M, 500 EL/M și 2000 FC. Măsurarea indicelui de iluminare este dată de o celulă cu siliciu. La citire, dacă deviația este maximă, scala este luminată de o singură diodă LED și de două diode la valorile intermediare. Astfel, cînd 11 și 12 se aprind, indicele căutat se situează între cele două valori. Expometrul este pus în funcție printr-o scurtă apăsare pe butonul de funcționare. Este scos din serviciu automat în cca. 20 secunde, pentru economisirea pilei. Aprinderea unei diode verzi probează încărcarea pilei. Domeniul de sensibilitate a filmului: 25-6400 ASA. Pila 6 V este de același tip ca pentru aparatul 2000FC.

Noile inele-prelungitoare 8 și 56 completează logic seria de inele prelungitoare, care va fi de-acum înainte compusă de lungimi 8, 16, 32 și 56. Toate inelele-prelungitoare se montează pe aparatele 500 C/M, 500 EL/M și 2000FC. Există acum posibilitatea de a folosi simultan mai multe inele-prelungitoare și a le combina mai bine.

Noua magazie 70/100-200 se încarcă în cameră neagră (bobina și nu încărcătorul) și permite un număr mai mare de luare de imagini. Filmele curente (grosime 0,14-0,15 mm) permit luarea a 100 de imagini, filmele mai puțin groase (0,12-0,07 mm) pe suport Estar permit luarea de imagini pînă la 200, în funcție de grosime (de ex. Kodak Recording Film pe strat subțire Estar).

Noua versiune a cutiei pentru acumulatorul destinat aparatului 500EL/M, de formă identică cu cutia motorului permite încărcarea simultană a două acumulatori Cd-Ni fără a se decupla de aparat. A fost alcătuit la cererea mai multor profesioniști.

La cele 4 obiective deja disponibile pentru aparatul 2000FC se adaugă Zeiss T, Rele-Tessar 1:4, f = 250 mm. Caracteristici: luminozitate 1:4, distanță focală 250 mm, unghiul cîmpului pe diagonală de 18°, pe orizontală de 13,5°, lentile multistratificate, punere la punct 2,5 m - infinit, diafragmă 4-32, montură port-filtre pentru filtre seria 70.

Noua manivelă de transport rapid a aparatului este mai manevrabilă ca la aparatul 2000FC. Pentru a lucra rapid serii de imagini, este suficient de a înlocui butonul de transport prin manivelă. Realizată numai cu finisare neagră.

Micile accesorii practice sînt întotdeauna foarte importante. Numeroși sînt fotografiile care pentru natură, animale și sport, lucrează cu Hasselblad cu teleobiective de 350 pînă la 500 mm. distanță focală. Pentru acestea din urmă a fost realizată o gheară de fixare a vizorului la cadru. Gheara marcată 350 și 500 este o noutate, vizorul cu cadru este un prieten sigur al credincioșilor lui Hasselblad.

SEMINARUL INTERNAȚIONAL PENTRU TINERET ȘI CONDUCĂTORII DE TINERET AL FIAP 1982

Ing. Viorel Simionescu, AFIAP

Ca urmare a invitației primite din partea organizatorilor, în calitate de președinte al Comisiei pentru tineret AAF și membru în Comisia mondială pentru tineret a FIAP, am participat în perioada 30 octombrie - 7 noiembrie 1982, la seminarul internațional pentru tineret și conducători de tineret, organizat de VDAV și FIAP la Burghausen (R.F. Germania).

În afara țării organizatoare (R.F.G.), au mai participat la lucrările seminarului reprezentanți a 7 țări (R.S.F. Jugoslavia, R.P. Ungară, R.P. Polonă, R.S. Cehoslovacă, Austria, Finlanda și țara noastră). Forma de organizare a diefrit esențial de aceea în care obișnuiau să se desfășoare tradiționalele seminarii ale conducătorilor pentru tineret FIAP, a căror ultimă ediție a avut loc în 1980 în R.D. Germană. De atunci, datorită sporirii pretutindeni a dificultăților procurării fondurilor necesare organizării unor astfel de acțiuni, nu au mai existat oferte din partea țărilor membre FIAP pentru a găzdui astfel de seminarii. În această situație, Comisia pentru tineret a FIAP a acceptat propunerea federației germane (Vest) VDAV ca, ocazional, să confere caracterul de seminar internațional unor cursuri (seminarii) naționale ce sînt organizate frecvent la scară națională de către centrele de instruire a tineretului în domeniul fotografiei din Burghausen (Schulungszentrum Sud) sau Braunschweig (Schulungszentrum Nord). Soluția aceasta a presupus acceptarea modificărilor de organizare menționate mai sus, atît în formă cit și în conținut. În primul rînd, datorită dimensionării limitate superior a volumului de activități și participanți (capacitate maximă 25 persoane), organizatorii seminarului invitat, periodic, numai cîțiva reprezentanți naționali străini, diminuînd cu această ocazie numărul participanților din țara gazdă (R.F.G.).

Intrucît pînă în prezent, au existat posibilități de organizare a mai multor „ediții internaționale” în fiecare an, fără a se urmări în mod special ca invitațiile să fie „eliminatorii” (o singură dată anual pentru fiecare țară) s-a realizat de la sine o participare oarecum echilibrată, majoritatea federațiilor naționale delegîndu-și reprezentanți la o singură ediție anual (excepția fac Austria și Cehoslovacia care, fiind plasate în imediata vecinătate a orașului Burghausen, au participat, pînă în prezent la două sau chiar trei seminarii anuale). Evident că această soluție, impusă de condițiile de organizare amintite, prezintă marele inconvenient al imposibilității stringerii laolaltă a reprezentanților tuturor nașionilor în care există o preocupare susținută în ceea ce privește pregătirea „schimbului de mine” în domeniul artei fotografice (în ultima ediție „lărgită” a seminarului din R.D. Germană, au fost prezenți reprezentanții a 17 națiuni europene).

Totuși, participînd pînă în prezent la două astfel de seminarii la Burghausen, apreciem că modul de organizare menționat prezintă, în schimb, cîteva particularități foarte favorabile. În primul rînd, Seminarul Internațional fiind „grefat” pe un curs de perfecționare fotografică „intern”, reunește la fiecare ediție cca. 8-10 „virfuri” din fotocluburi foarte active din R.F. Germania, tineri de 16-25 ani, care participă direct la toate activitățile prevăzute de program. Intrucît țările ce beneficiază de condițiile de apropiere geografică menționate mai sus, participă și ele, de obicei, cu echipe „mixte” (un membru al federației naționale + un tînăr „virf” dintr-un fotoclub), numărul tinerilor participanți este apreciabil (cca. 50%). Aceasta dă întregului program o notă pregnantă de dinamism și pune în contact, pe toată durata lucrărilor, entuziasmul și prospețimea de idei a generației tinere cu cunoștințele mai vaste și experiența maturității generației mai vîrstnice, situație ce reprezintă un ideal al intercunoașterii și înțelegerii reciproce între „elevi” și „profesori”.

O altă particularitate remarcabilă a seminariilor de la Burghausen este și aceea că, pe lîngă volumul de activități ce au drept scop un activ schimb de experiență în domeniile metodologic, organizatoric și al creației artistice, este prevăzută în program o cotă importantă de instruire tehnică de mare interes, concretizată prin lucrări practice efective, ce se desfășoară în laboratoarele fotoclubului. La acest seminar, de exemplu, s-au efectuat lucrări fotografice alb-negru cu materiale fotosensibile de „ultimă oră” (filme Agfa Variospeed și hirtie de contrast variabil „Ilford Multigrade”), precum și lucrări color prin procedeele de transfer cromatic absolut nou și „neconvențional” - Kodak sau EKTAFLEX.

Lăsînd deci la o parte faptul că soluția actuală de organizare a seminariilor pentru conducători de tineret FIAP este singura ce se oferă, ea prezintă, după cum am evidențiat mai sus, unele caracteristici net favorabile, ceea ce ne permite să-i acordăm o bună apreciere.